

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 442 din 26.05.2021

Dosar nr: 196/ 2020

Petiția nr: 1859/ 17.03.2020

Petent:

Reclamat: Parlamentul României

Obiect: petentul sesizează o posibilă faptă de discriminare la care a fost supus fiind deținut în penitenciar, acesta reclamând faptul că, prin intrarea în vigoare a noului Cod Penal, nu se mai prevede posibilitatea eliberării condiționate a persoanelor bolnave.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și sediul părții reclamate/martorilor

2. Parlamentul României cu sediul în București, Sector 5, Palatul Parlamentului nr. 2-4

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare.

4. Prin adresa nr. 1859/08.05.2020 a fost citat petentul și, totodată, s-a adus la cunoștința acestuia faptul că, în temeiul prevederilor art. 28 și 29 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, Colegiul director a invocat, din oficiu, excepția de vădită necompetență a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru aspecte ce țin de interpretarea și aplicarea legii, cu privire la aspectele sesizate de petent (fila 2 la dosar).

5. Petentul nu a comunicat punctul său de vedere cu privire la excepția de vădită necompetență a CNCD, ridicată din oficiu de Colegiul Director, punct de vedere ce urma transmis în termenul acordat, conform notificării.

6. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

7. Prin adresa nr. 1859/17.03.2020, petentul sesizează Consiliul cu privire la faptul că a fost supus unei fapte de discriminare deoarece se face deosebire între persoanele sănătoase și persoanele bolnave, care se află în penitenciar.

8. În fapt, petentul arată că este persoană privată de libertate pentru executarea unei pedepse de 25 de ani, fiind deținut aflat în custodia Penitenciarul Iași.

9. Petentul arată că începând cu data de 01.02.2014 a intrat în vigoare noul Cod Penal care, la art. 100, nu mai prevede posibilitatea liberării condiționate a persoanelor bolnave, așa cum era anterior prevăzut la art. 60 din Codul penal vechi (1968), acest aspect făcând o diferență între persoanele sănătoase și persoanele bolnave aflate în detenție.

10. În concluzie, petentul consideră că această măsură este discriminatorie apreciind că noua legea face o diferențiere între persoanele bolnave și cele sănătoase, care se află în detenție pentru executarea pedepselor.

11. La dosar nu au fost depuse înscrisuri în susținerea celor declarate de către petent.

Sușinerile părții reclamate

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României;
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, **tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat**”.

Aplicarea principiilor la spetă

12. În fapt, Colegiul director reține spre analiză faptul că petentul, aflat în detenție, sesizează cu privire la presupusa discriminare la care a fost supus, acesta reclamând faptul că prin intrarea în vigoare a noului Cod Penal nu se mai prevede posibilitatea eliberării condiționate a persoanelor bolnave, noua legea făcând o diferențiere între persoanele bolnave și cele sănătoase care se află în detenție pentru executarea pedepselor, această măsură fiind discriminatorie.

13. Colegiul ia act de excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu cu privire la aspectele ce țin de interpretarea și aplicarea legii.

14. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr. 137/2000, republicată cu modificările și completările ulterioare.

15. Potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și

Sesizărilor, care prevăd „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analiza în fond a petiției”, Colegiul urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepției invocate din oficiu.

16. Astfel, Colegiul director se raportează la solicitările petentului de a se constata că tratamentul aplicat în cazul său este unul diferențiat față de al altor deținuți din penitenciar deoarece la art. 100 din noul Cod Penal nu se mai prevede posibilitatea liberării condiționate a persoanelor bolnave așa cum era prevăzut anterior, aspect ce face o diferență între persoanele bolnave și persoanele sănătoase aflate în detenție, Colegiul urmând a analiza cauza prin prisma excepției de necompetență materială a CNCD invocată din oficiu.

17. Concret, Colegiul ia act de faptul că, în prezenta speță se pune în discuție modul de interpretare și aplicare a cadrului legal incident cu privire la condițiile liberării condiționate a persoanelor aflate în detenție, aspecte ce țin de interpretarea și aplicarea legii penale.

18. Având în vedere situația de fapt și în temeiul prevederilor art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în MO nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul director reține că a fost invocată din oficiu excepția de necompetență materială a CNCD în ceea ce privește o posibilă faptă de discriminare ce ar rezulta din interpretarea și aplicarea legii raportat la îndeplinirea condițiilor de liberare condiționată a persoanelor aflate în detenție: „Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență atunci când, în mod vădit, constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, asupra căreia Colegiul director trebuie să se pronunțe cu prioritate.”

19. De asemenea, Colegiul director reține că excepția de necompetență materială invocată din oficiu a fost pusă în dezbateră petentului, în conformitate cu prevederile art. 30 și următoarele din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor:

”Art. 30 (1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 31 (1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 32 Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”

20. În considerarea incidenței obiectului petiției în câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este o jurisdicție administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

21. Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor OG nr. 137/2000 republicată este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (CNCD), iar actul *per se* este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești.

22. Caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul director al CNCD a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (între altele decizia civilă nr. 1960/15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție). Prin Decizia nr. 1096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31 martie 2009 și Decizia nr. 1470 din 10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că „C.N.C.D.

este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ – jurisdicțional și respectă prevederile constituționale cuprinse în art. 124 privind înfăptuirea justiției și art. 126 alin. (5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare”.

23. Ca atare, se naște întrebarea legitimă, în ce măsură pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de OG nr. 137/2000 republicată, CNCD poate să constate existența unor situații discriminatorii ce sunt în legătură indisolubilă cu activitatea de înfăptuire a justiției de către instanțele judecătorești, aspecte de interpretare și aplicare a legii care intră în mod cert în sfera de competență a acestora ori în soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești.

24. Colegiul director se raportează în analiza prezentei cauze la Constituția României, prevederile art. 1 alin. 4 că: „Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor: legislativă, executivă și judecătorească în cadrul democrației constituționale”; art. 125 alin. 1, alin. 2 și alin. 3 care statuează că înfăptuirea justiției se face potrivit legii, dispunând că justiția este unică și imparțială, egală pentru toți, iar judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Aceasta face ca în activitatea de judecată, judecătorii să nu poată fi supuși niciunei directive din partea puterii legislative sau executive.

25. Consiliul nu poate analiza condițiile de formă cu privire la aplicarea unei norme juridice, doar instanța de judecată se poate pronunța într-o astfel de speță. Rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a fost rezumat printr-o hotărâre a Curții Constituționale în privința constatării existenței unor discriminări, în privința unor acte normative și de formulare de recomandări sau sesizări către autoritățile competente pentru a modifica respectivele texte de lege. În practica anterioară, art.20 alin.(3) din OG nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației puterilor în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000. Pentru aceste motive, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art.20 alin.(3) din OGnr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării ar avea competențe să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative. Ca atare, CNCD nu se poate pronunța pe texte de lege și în consecință, nici nu mai poate oferi recomandări în acest sens.

48. În ceea ce privește excepția necompetenței materiale a CNCD, astfel cum a statuat și Curtea Constituțională, interpretarea legii este atributul suveran al instanțelor judecătorești în opera de înfăptuire a justiției, iar controlul acestei interpretări se realizează prin exercitarea căilor de atac. În acest sens sunt, de exemplu, Decizia Curții Constituționale nr. 14 din 9 februarie 1999, Decizia nr. 64 din 11 aprilie 2000, Decizia nr. 24 din 29 ianuarie 2002, Decizia nr. 282 din 29 iunie 2004. Din acest punct de vedere, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate subroga instanțelor de judecată pentru a face aprecieri în legătură cu aspecte ale petiției care decurg din modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale, precum și consecințele juridice ce decurg dintr-o asemenea interpretare.

Colegiul director se raportează în analiza prezentei cauze la Constituția României, prevederile art. 1 alin. 4: „Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor: legislativă, executivă și judecătorească în cadrul democrației constituționale”; art. 125 alin. 1, alin. 2 și alin. 3 care statuează că înfăptuirea justiției se face potrivit legii, dispunând că justiția este unică și imparțială, egală pentru toți, iar judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Aceasta face ca în activitatea de judecată, judecătorii să nu poată fi supuși niciunei directive din partea puterii legislative sau executive.

25. Este important de precizat în acest context și Decizia nr. 322/2001 (publicată în Monitorul Oficial nr. 66/2002), prin care Curtea Constituțională a reținut că: „În deplină concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ratificată prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994) și alte tratate internaționale la care România este parte, Constituția României consacră în cap. VI, intitulat “Autoritatea judecătorească”, principiile organizării și înlăptuirii justiției în țara noastră. În conformitate cu aceste principii, în România justiția se înlăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege [art. 125 alin.(1)], compuse din judecători independenți care se supun numai legii [art.123 alin.(2)]. ... În scopul garantării independenței... prin Constituție a fost instituit, ca o a treia componentă a autorității judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii, compus în exclusivitate din magistrați ..., care are ca principală funcție asigurarea inamovibilității, a independenței și a imparțialității judecătorilor ... prin puterea de decizie în ceea ce privește promovarea în funcție și transferarea judecătorilor, precum și prin rolul de consiliu de disciplină al judecătorilor. ...”

26. Astfel, s-ar încălca în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea de către CNCD în atribuțiile legislativului, dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

27. Colegiul director al CNCD nu analizează modul de stabilire sui generis a unor drepturi în favoarea unor persoane sau categorii de persoane ori categorii profesionale în mod diferit față de alte persoane ori categorii, precum și nereglementarea de către legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unor persoane sau categorii de persoane. Examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

28. Având în vedere considerentele de mai sus, Colegiul director urmează a admite excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în raport cu obiectul petiției, competente în ceea ce privește interpretarea și aplicarea legii fiind instanțele judecătorești.

29. Colegiul director constată că petiția, cum a fost formulată, nu prezintă o situație sub aspectul prevederilor *OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*, ci o problemă ce are în vedere aspecte ce țin de interpretarea și aplicarea legii penale.

30. În consecință admite excepția de necompetență materială invocată din oficiu conform art. 28-32 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. 2 din *OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*, republicată cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu în conformitate cu art. 28-32 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat.

2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 26.05.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – membru, ADRIAN NICOLAE DIACONU – membru, HORIA GRAMA– membru, MARIA MOȚA– membru, JURA CRISTIAN– membru, HALLER ISTVAN – membru, POPA CLAUDIA SORINA – membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din data de 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 07.07.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.